

JUHÁSZ FERENC

A csend virágoskertje

Íme, a festő. Íme, a nagy festő. Íme, Pataki Ferenc! Aki hasonlíthatatlan működésével és gyöngéd, szép életszeretetével és emberszeretetével *A csend virágoskertjét* teremtette meg, a titokzatos szépségű halhatatlan kertet, amely úgy lebeg bennünk, alattunk és fölöttünk, mint a Mindenség egyik sziget-tengere. Mint a szelíd szájalom és a szigorú, hamvas pompa, mint a csöndből kinőtt virágözön. A csend világából a láthatatlan és mégis látható csend virágai néznek ránk, mint az illattalan és szívünk áhítatával mégis szagolható égitestek. Igen, a csend! Amiben rejtőzködik, lapul, hervad, újjászületik minden világ, minden titok, minden bánat, gyász, öröm, termékenység, halál, burjánzó félelem, minden test, minden agy-szüllőte szépség, alázat, fölemelkedés, kinyílás és becsukódás, zártság és nyitottság, álom, rejtelem, bomlás és fölemelkedés, lehullás, elbukás, győzelem és feledhetetlen vereség, egyszerűen és győzedelmesen minden ami van, érzékelhetően és megfoghatóan, mohó ujjainkkal és még-mohóbb szemünk látásával tapinthatóan és oly színesen és pontos gyönyörűséggel, mint a legszebb lepkeszárny, ha a lobogó kicsi szent állat elpihen egy habsziromcsillag sárga, vagy piros rózsafejen és egyenesre lapított szárnyai, mint egy síkvidéki lapos virágoskert, mint a nyáreleji pipacs-őrület búzamező, mint a hajnalvirradás szín-kazettái és szín-csomagocskái a földi természet álló, kuporgó, ásitástalan csöpp rovarlényei harmatpermetes fején, csápjain, szemein, szárnyán. Ó, Pataki Ferenc! Hited és látomásod olyan tiszta, mint az óriás lószem napfogyatkozás-pupillájában a nyári szárazvillám. Hamvas és pázsitos, sík-idomlamos, kereszt-hasábos, gyökérgubanc-rózsahajszálcsomós, fekete ezüst-mosolyú, bánatgyász-asszonyú festményeidben ott alszik az egyik örökkévalóság, és ott őrzi szenvedést-virrasztó szegény-szegény-szegény halandóságunkat a megfeszítésre-váró viaszos, virágporos emberidő. Mert mi befejeződünk, de a te műved őrzi a világvalót, mint a növénygyűjtemény rózsahajszáleres itatóspapírján a lapossá szárított páfrányt, virágfejet, növényi csipkehálót, cseresznyefalevelet a fényes celofánfedő alatt. Nem dicsekszem, csak elmondom: mestereid ismertem, sőt barátaim is voltak. Kortársaid, mind barátaim, testvéreim. Azt is mondhatom, nemcsak nagy költők, írók között nőttem felnőtté, de a nagy festők, szobrászok közt úgy éltem, mint lo-

* Összeállításunkkal a 70 éves Pataki Ferencet köszöntjük!

boncos, sovány férfi-fiatal gyermekük. Műveik sokaságát születés közben láttam. Bennük élve, nemcsak a költészetben. És azt is mondhatom, járva a világot, de mindig meghívásra: láttam a régmúlt, múlt, közelmúlt, és jelen idő szinte valamennyi művét, a festőit, a szobrászt, a grafikait, karcait, mozaikjait, üveglap-lenyomatait: Párizsban, Londonban, Stockholmban, Delhiben, Washingtonban, Bécsben, Madridban, Berlinben, Helsinkiben, Prágában, Amszterdamban, és az Ermitázsban, így szöve világhálót szívem köré. Mert sóvárgó és kíváncsi szívemen úgy nyüzsögtek a festett képek, szobrok, temetői sírszobor- emlékek, mint a katicabogarak tömeges fürtökben és feketepettyes vércsomókban a bodzafa zöld levélsokrain, feketekéreg ág-csontjain, pihekönnyű zöld páfrányháló-tavaszán, zöld merengés-bársonyán. Ez a szív piros ribizlibokra! Ez a fehér lángú nyár ickragolyó-fallikus gazdag mirigyfürt-gyümölcsös ősoleg szederfája. A nyárbelső viharzuhatag utáni enyves erjedés részegítő zöld-kocsányos édes gyümölcse. Mint a mustforrás sárga, dagadt csillaghab-gömbkalapja, a sárga habgomba-kitolulás, habkalap-növekedés a görbe dongahát-hordó tető-likán, a mustforrás gyilkos erjedése. Mintha a puha agy kinő a koponya-kutacsból. És megismertem minden alkotási módszert, taktikát, ideológiát, a csontvázakat, kézzel, pirossal, lilával kitöltött fehér rácsozatokat, az elbúvásokat, és kitakarózásokat, látomásokat, és az átlukasztott márvány-házaspárt, a gegeket, trükköket, utánzásokat, a katonaposztós zongorát vöröskereszttel és a performanszokat. De miért is mondom mindezt? Miattad nagy festő-barátom, Pataki Ferenc! Mert műved, *A csend virágoskertje*, a színek kockatáblája tiszta hűséged senki máséval nem azonosítható, nem hasonlítható. Mert egyedül vagy, mint a teremtés előtt a Teremtő. Létezés-köddel beterítve.

DARVASI LÁSZLÓ ÉS PATAKI FERENC AZ ÉLETMŰ-KIÁLLÍTÁS MEGNYITÓJÁN